

BCU Cluj / Central University Library Cluj

(XI.)

A Császári és Királyi Felség' Kegyelmeivel

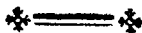
Indult BÉTSBÖL Pénteken 6. Februariusban. 1795.

B é t s.

Azon buzgó hazafiúi indulatjokat, önként való hadi segítségnek ajánlásával meg-bizonyított Úr! Méltóságok között, kiknek nevei a' közelébbi *Bétsi Udvari Ujjságban* közönségesse tétettek, nagy tisztelettel való említést érdemel ama ritka kegyelmséggel fénylő Grófné, *Páisi Jánosné Aszszony* ö Exja: a' ki is 2000 aranyokat áldozott-fel az említett köz-jóra.

A' szerentsétlenül meg-ületett Kapitány *Veghelyi* helyit a' N. M. K. Testörző seregnél, a' *Léopold* fő Hertzeg Huszár Regementye-beli volt fő Hadnagy *Sakó Ur*, mint Kapitány, foglalta-el.

L

Hollandia.

A' Szövetséges Belga Tartományoknak a' Frantziák által lett el-borittatásokról, így irnak némelly ujabb levelek: —

A' Frantziák, a' 10-dik, és 11-dik Januáriusi véres tsaták után, egy partyai közzül ki-tsapott és gáttyait el-szaggatott mindent fel-dúló ellene álhatatlan folyó vízhez hasonló módon, *Hollandiát* el-borították. *Arnheimnak*, *Vageningennek*, és *Cuilenburgnak* hirtelen való el-foglalása után, előbb *Utrechtnek* és *Geldriának* Tartományain terjeszkedtenek-ki. Az Anglusok, *Utrecht* várofsát 14-dikben egész tsendefséggel hagyták oda. Az *Utrechti* Rendek az után valami *Capitulátziót* kötöttenek a' Frantziákkal, de a' melly valósággal tsak annyi, hogy a' győzedelmesekre bizták magokat: mellyhez képpelt 2 ezer Frantziák, 80 előttök muzsikáló Hoboistákkal együtt, Jan. 16-dikán jó reggel *Utrecht* várofsába bé-szállottanak. Ezen ellenséges elő tsoportot, a' hazájokból egy időtől fogva el-távozott úgy nevezett Pátriota *Hollandusoknak* Generálisok, *Daendels*, 2 század-magával vezette ide bé. Itt *Utrechtnél* volt az is, a' hol a' Szövetséges seregek egy-mástól két-felé váltanak. A' *Britannusok*, *Hafsusok*, és *Hannoveránusok* t. i. sok ágyuzó kézületeiket és munitziójokat hátra hagyván, jobbra tértenek, és úttyokat *Ammersforton* keresztül, *Oberyszel* felé és a' Német határokra vették: a' *Hollandusok* ellenben *Utrecht* és *Leida* között állapotdanak-meg. A' Frantziák illyeu módon közbül álván, innen egyenesen a' Szövetséges *Belgiumnak* Északi tartományait egymástól el-választó *Südersee*hez elő nyomúltanak, és úttyokban *Ammersfortot* el-foglalván, azt az útar, és módot, hogy az *Egyesült* seregek tovább *Hollandiának* segítségül lehettenek volna, egészfszen keté vágták.

A' *Hollandiai* Közöséges Rendek ez alatt gyakor gyüléseket tartottanak, mellyekben a' Helytartó *Hertzeggel* együtt, az idegen *Követek* is gyakran

meg-jelentenek. A' Kurirok egymásra indítottak London felé; a' dombok pedig, az *in massa* való fel-fegyverkezés végett, meg-szűnés nélkül peregtének. Ez az óltalmazó eszköz azonban, a' nagy nyereg és az embereknek el-kedvetlenedése miatt, semmi nagy reménséget nem nyúlytván, a' Közön-séges Rendek a' Státus-Titoknokot másod-magával, Hagából *Hertzenbuschba* a' Frantzia Biztosokhoz, vagy a' Frantzia fő hadi szállásra *Pischegrühöz* el-küldötték, hogy vagy valami *Capitulátziót* kössön, vagy *Hollandiának* által-adattatása felöll végezzen, mellynek elejit venni már most lehetetlennek lázott. A' Spanyol Követ *Hamburg* felé szaladó útban lé-
tén, az *Ammersforti* igen félelmes ország-útban majd mindene fel-prédáltatott. Melly nagy lehetett *Ámsterdamban* a' réttegés, lehet képzelni, a' midőn napok alatt, minden féle futó férjfiakkal, afzso-
yokkal, gyermekekkel, és egyéb portékákkal ter-
velt 2 ezer szekerek érkeztenek oda, az ott lévő
gégész fegyveres sereg pedig, csak egy kistsiny Rege-
mentből állott.

Déli Hollandia felöll semmi ollyas nevezetes esemény log nem történt, *Gorcum*, és *Dordrecht* körül a' *Hollandusok* magok oda hagyták a' posztokat, mivel a' vizek mindenütt úgy el-fagytanak, hogy a' leg-
erhesebb szekerek is a' jégen járhatnak. A' Fran-
ziák' hátok' megett maradott várak közzül, *Heusden*
magát *Capitulátzióval* fel-adta; *Getrüidenberget* pe-
dig, a' mellette lévő *Ramsdonk* nevü nagy faluval
együtt, égetik a' meg-tűzelsített Frantzia ágyu go-
yóbisok.

Ámsterdamból Jan. 20-dikán. — „Tegnap dél-
lött azt a' hírt vettük, hogy a' Frantziák az *Ut-
rechtieknek* valami *Capitulátzió* formát csak ugyan
engedtenek, és magába a' városba csak ezer gya-
g *Réguláris* katonákat szállítottanak-bé, s-ezek
s, nem a' Polgárok' házaikban, hanem egy tem-
plomban laknak, a' melly nékiek szállásul rendel-
tetett. Erre a' hir-hallásra küldötték a' *Hollandiaé*

Rendek is a' magok Követyeiket Capitulátzióért *Frischegrühez* . a' mellynek fel-tételeit ha szintén még tudni nem lehet is, de valaminek tsak lenni kell belőlle, mivel-hogy 19-dikben dél után *Hagaba* is bé-szállott az előll-járó Frantzia tsoport. ,,

Hamburghól Jan. 23-dikán. — „A' *Hoilandiaiás* illető fok külömb-külob-féle bizontalan és egymás-nak ellent mondó hírek közzül, e' következendöket hozhattuk elő, mint bizonyosakat. — Januáriusnak 15-dikén valósággal meg-határozottatott vala *Hagában*, hogy az *Orániai* Hertzeg *Aszszonyok* azon éjtzak egy halász-hajón *Ángliába* által útazzanak : hanem a' tenger-partok *Schevelingen* körül mindenütt jéggel lévén körül-vétettetve, erre nézve semmi nem lehetett a' fel-tételből, és az egész Helytartói Udvar még Jan. 17-dikén *Hagában* volt. Valamint *Utrecht-ből* és *Hagából*, így szinten *Amsterdamból* is két Követek küldettettek capitulálás végett a' Frantziák-hoz, kik közzül Status-Tanátsos *Six* a' reá bizatott *Instructiókkal* egyenesen *Párisba*, egy *Conflant* nevü *Helvétus* Generálmáyor pedig fegyver-nyúgvás végett, *Hertzogenbuschba* a' Frantzia Biztosokhoz, vették úttyokat. A' népnek közönséges fel-kelese azonban még ekkor, ha mi álmoson is, munkában volt, és Báró *Alvintzi Hilversumhoz* 2 Batalionokat rendelvén, az Egyesült seregek azon igyekeztenek, hogy ha tsak *Geldriának* Északi része és *Naarden* városa között is még a' közösulélt tarhafsák - fenn. Hanem előre által lehetett látni, hogy mind ezek a' kézfületek hafzon nélkül valók lesznek, a' mint-hogy egy *Staféta* által ma azt a' hirt vevök, hogy *Am-Jerdám* Jan. 19-dikén a' Frantziáknak kapukat nyitott, tsupán tsak azt a' fel-tételt kötvén-ki magának, hogy a' *Posták*' járásában és kereskedésben semmi akadály ne efsék. ,,

„Más magános levelek azt teszik hozzá ezen hirdáshoz, hogy a' Helytartó Hertzeg *Aszszonyok* el-távoztanak ugyan *Hagából*, hanem a' Helytartó Hertzeg maga, minekutánna személlyének tökéletes bá-

terségben való maradása felől bizonyosá tétetett volna, othon maradott. De erről az utolsó környül-állásról még bizonyosabb tudósítást várunk, mivel még most mások más-képpen és sok-képpen írnak felőle

A' Gróf *Klerfő* seregeinek az a' része, a' melly *Wetterauban* és a' *Nassai* vidékeken a' *Lahn* és *Dill* vizei körül téli szállásokon feküdt, nem régen parantsolatott veve a' siető indulásra. Gróf *Sztarai* a' vezérlése alatt lévőekkel, Jan. 24-dikén indult *Wetzlar* mellől útnak. Az okát ezen sebefs meg-indulásnak még nem tudgyák, hanem úgy gondolják, hogy, vagy a' *Hollandiai* szerentsétlenségek, vagy pedig az adta reá az alkalmatóságot, hogy az ellenség *Luxemburg* várának ostromához, a' mellyet 40 ezer *Frantziák* mind eddig csak körül kerítve tartottanak, már most nagy készülettel hozzá akar kezdeni. A' lehet tehát talám az *Austriai* seregek' megindulásának tzelja, hogy a' *Frantziáknak*, *Hollandia* és *Maintz* táján dolgot adván, *Luxenburgot* az ostromoltatástól meg-mentsék. Reméllik, hogy a' *Pruszszus* seregek is együtt fognának véllünk ezen tzelra munkálódni, annyival is inkább, hogy Jan. 21-dikén, midön a' *Frantziák* a' 16-dik *Lajos* meg-ölettetésit innepelték, az ő által való rohanások gyanittatván, a' miéinkel együtt a' *Pruszszus* seregek is egész nap fegyverben állottanak. — Midön a' *Frantziák* ugyan az nap tul a' *Rénuson* örvendezve ágyuztanak, a' *Conde* Emigráns serege innen a' *Rénuson*, *Bruxálban* éppen akkor tartotta a' szerentsétlen 16-dik *Lajos*' *Exequiáját*.

Az a' hir, hogy a' *Maintzi* Klubisták, a' kik eddig fogságban tartattanak, minden vagyonyaikkal együtt *Német* országról *Frantzia* országba által költöznek, egészfszen meg-valóságosodott. Már ki is hirdettetett, hogy a' kinek hozzájuk valamí tartozásbeli kívánságok vagyon, a' felől 3 hetek alatt jelenést tegyen. *Maintzi* Profefsor és Kanonikus *Blau*, Kan. *Falciola*, Beneficiat. *Rumpel*, Káplány *Arensberger*, Seminarista *Müller*, a' Választó *Fejedeleia*'

volt Lájb-Médicufsa *Wedekind* (a' ki már rég *Straszburchban* vagyon), szegények Biztosfa *Rulfs*, Procurátor *Kunkel*, Prof. *Metternich*, 3 Nyelv-tanító-mesterek, és 21 *Máintzi* Polgárok azok a' fzemélyek, a' kik Frantzia országba által költöznek.

Hogy follyon az igaztatás' dólga túl a' *Rénuson*, itélni lehet rolla az itt következő *Bonni* hir-adásból: — „A' *Koloniai* Választó Fejedelemség Décebertől fogva, a' Frantzia Kép-viselő *Frerine* által kihirdettetett Rendelés szerént, 7 Kántonokra vagyon fel-osztatva, mellyeknek *Directorium* a *Bonnban* vagyon. A' főbb és alsóbb rendü *Adminisztratorok*-nak foglalatofságaikra egy Frantzia Nemzeti Ágens vigyáz; a' kinek, valamint az Adminisztráció tagjainak, 400 Livrájok jár egy hónapra. Az első Titoknoknak egy hónapi fizetése 250 Livra. A' *Bonni Directorium* minden *Decásnak* (*Tizednek*) végén, *Achenbe*, a' *Rénus* és *Mósa* vizei közt fekvő Tartományok' *Közönséges Directorium*ához, küldi az *Adminisztratoroknak* minden munkáit. Ezen kívül *Bonnban* vagyon még, a' *Koloniai* Választó Fejedelmi tártományokra és *Köln* várofsára nézve, egy fő *Tribunál*, a' melly a' 300 Livrákat fejul haladó *civilis* dólgakban, és az alsóbb *Tribunálok*-ról hozzá apelláltatott dólgakban, végső ítéletet mond. Egyéb aránt a' bünösöket, a' kik az ország' törvénye és szokásai szerént testi büntetésekert érdemelnek, tsak a' fő *Tribunál* itélheti-meg. Az igazság egézfizen ingyen, és ha a' Pereseknek úgy tetzik, minden Ágensnek nélkül szolgáltatódik-ki. s. a. t.

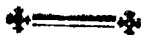
A' *Párisban* lévő *Hollandus* Követekről *Brantsenröl* és *Rapelaeröl* úgy írnak — hogy rövid időn oda fognák ezen várost ismét hagyni — hogy a' *Párisiak* az ő ott létekből nem sok nagy dolgot csináltak — s-hogy a' mostani uralkodó mérsékletes Frantzia párt, annyival is kevesebbé fogna velek békeséges alkuba elegyedni, mint-hogy a' *Jakobinusok* a' magok leveleikben azt mérézfelik nyilvánóságoson írni: hogy a' *Köz-jóra* ügyelő *Commissió*, 3 Királyo-

kat fogna, *Hollandiába*, *Belgiumba*, és *Francia* országba vizsza tenni. Azt is bátorkodtak már a' Jakobinsok nyilván írni, hogy a' Convent azért élne az *Amerikánusokkal* békefésében és barátságban, hogy *Washington* Királyságra emeltesse. — Az e' féle akadályok okozzák, hogy a' *Párisi* levelek még eddig telyefséggel nem békefésésen hangzanak. — Hogy az idegeneknek *Francia* országban lévő vagyonyairaikról a' *Sequestrum* le-vétetvén, sok *Párisz* Kereskedő Házak a' *Német* országiaknak írtanak, és velek való régi esmerettségeiket meg-ujjitották — hogy a' *Toskánai* Udvar és ennek *Ministere* *Marquis Manfredini*, békefésés közben-járásban foglalatoskodnának — hogy 2 *Francia* Biztosok *Helvetziában* békefésésen dolgoznának — hogy *Printz Hessen-Rheinfels* *Párisban* szabadon vagyon — s-hogy végre egy *LaujRive* nevű *Teátrálista* *Sombreuil* nevű volt *Grófnét* feleségül veszen — s-több e' félek: mind ezek, vagy még bizonytalan hírek, vagy nem dátumok a' békefésésre.

A' *Német* országi *Frankoniai* kerületnek, a' melly azzal a' kérelemmel folyamodott volt a' napokban a' *Pruszszus* Királyhoz, hogy a' fegyvernyúgváson munkálódgyék, azt a' feleletet adta a' Király, hogy igen is, jó szívvel fog rajta munkálódni. Azt a' meg-jegyzést azonban, a' mit ezen *Kerület*, a' maga kérő levelibe belé elegyített volt, mint-ha a' *Pruszszus* Királyi Felség a' *Frantziák* ellen való hadat különösön munkálódta volna, a' maga válaszfésében illendően meg-tzáfolta a' Király.

Frantzia Ország

Thibault azt projectálta *Jan. 12-dikén* a' Conventben, hogy a' mostani drágaságot tekintvén, a' közönséges hivatal-beli személjeknek fizetésekét nevelni illendő dolog volna, és hogy a' Convent tagjainak egy napra, az eddig való 18 *Livrák* helyett 26-tot kellene fizetni. Ez a' projektom hofszszas vetélkedésekre szolgáltatott ugyan alkalmatofságot, hanem sok *Kép-viselők* jelentvén, hogy ők különben *Párisban*

meg nem élhetnek, tehát decretáltatott, hogy ez adás ne 18, hanem két annyi Livrákat kapjanak minden napra.

Jan. 13-dikán ismét ez a dolog fordult elő. A *Jakobinusok*, a köz-jót szinelvén, protestáltak a Decretom ellen. Mások azt mondták ismét, hogy ők, feleségeikkel és gyermekeikkel együtt, mint p. o. *Legendre* 7 gyermekekkel, a *Thionvillei Merlin*, pedig (a ki *Maintz* alól éppen most érkezett volt haza) beteges feleségivel és 2 gyermekeivel együtt, a 18 Livrákkal, a midőn t. i. csak egy fizekér fának hozatala, az eddig való 30 krajtzárok helyett 30 Livrákba kerül, ki nem jöhetnek. *Cambon* azt monddta, hogy ha az élelem' árának nevedéséhez képpel akarnák a tisztviselek fizetésit nevelni: tehát egy Convent-beli tagnak az eddig való 18 Livrák helyett, nem 36, hanem 60 Livrákat kellene fizetni. Most 18 Livra csak annyi, mind eddig 5: és vagy a Convent' tagjait jobban kell fizetni, vagy pedig ők mind tolvajokká, vagy koldusokká kéntelenítettnek lenni., — A *Douai*-beli *Merlin* is tódta a dólgot, azt erősitvén, hogy sokaknak az ő Kollégái közzül, pedig a kik az Országlo-székeknek tagjai vóltnak, csak kevés hónapokkal is ez előtt, láb-beliek se vólt. — „A Nemzeti Kép-viselőkben virtusnak kell lenni (felel *Lesfiót*) a mértékletességnek, és ezen Decretom nékiek kisebbségekre lenne, s-öket gyanusokká tenné, a hazát óltalmazó fegyveresek pedig meg-bántódnának, a kik sokkal kifesebb zsoldért tészik-ki életeket, és tsonkittattják-meg tagjaikat. A Kép-viselőknek feleségeit és gyermekeit nem lehet számba is venn., — Hát te hova teted a tiédet? (ezt kérdezték némelyek fel-szóval *Lasfióttól*), a melly kérdésekre emez adós maradván: — „ő el-tsapta a magáéit., — feleltenek mások; a Decretom pedig meg-maradott. — (Egy Livrát a mi penzünk szerént, 24 — 26 krajtzárokra lehet számlálni.)

Lengyel Ország.

„ A' Király valósággal el-ment (ezeket írják *Gallitziából* 26-dikban) Jan. 7-dikén *Warschauból* *Grodnába*. Feldmarschall *Suwarow* 120 Orofz Dragonyosokat adott melléje kíséretül, de még *Kozákok* is rendeltettek az után ezekhez. A' több kísérei a' Királynak, 2 Kamarás Urak, 2 Adjutántok, s-néhány Secretáriusok vóltanak. Egyéb portékáival együtt a' szép magános könyvtárját is el-vitte magával *Grodnába*, a' hova 12-dikben érkezett-meg, és a' hol Hertzeg *Repnin* által fogadtatott-bé. Uttyában 2 napot töltött *Bialistockban*, a' hol Genecál *Benixhofen* által traktáltatott. Mondgyák, hogy az úttya körül a' sok el-pufztult falukat szemlélvén, nagy meg-illetődésit mutatta. — Ugy írják, hogy *Grodnóból* vagy *Pétersburgba*, vagy *Mohilowba* fog menni. *Grodnában* azonban egész tisztelettel bánnak a' Királlyal. Hertzeg *Repnin* minden szükséges kőszületeket előre meg-tétetett vólt itt számára, a' mellyből úgy látzik, mint-ha ez után itt *Grodnában* fogna lenni lakása. Ha pedig *Pétersburgba* talál menni, ez a' mint némellyek tudni akarják, abból az okból fog történni, hogy azt a' szerentsétlen Koronát, mellyet soha nem kívánt és nem keresett, magának a' Tsáfszárnénak kezeibe tegye-le. Sokan sajnálják ezt a' Fejedelmet, hogy olyan környülállások közzé kén-telenítettett légyen jöni, mellyek miatt ilyen módon kell uralkodását bé-végezni. Az ő tekintete azonban, már 1772-től fogva, magyon meg-tsökkent vólt. Az 1788-dik esztendőben, midőn az a' nevezetes *Warschawi Diéta* el-kezdődött, az ő közelébb való attyafiai, nevezetesen a' *Czartorinjky* Familiának tagjai, néki nagyobb hatalmat igyekeztenek szerezni, és az egész *Nemzetben* mindenütt mellette dölgozván, annyira vitték vólt már a' dolgot, hogy olyan nagy hatalmat nyert vólt magának, a' millyen a' *Sigmond* idejítől fogva egy *Lengyel* Királynak sem vólt: t. i. a' Kints-tár, a' fegyveres sereg, és a' békefég-köztés s-had-indítás' jusza is, reá bizattatott. De eunet csak hamar vég vettetett; a' meilyre nézve az ő at-

tyafiai a' le-folyt Revoluzzió alatt, sem' egyik sem másik *Lengyel* párthoz nem adták magokat, noha többire a' külső Hatalmafságoknál tartózkodtanak.

A' Király' adófságai valami 20 Millió *Lengyel* forintokat tesznek, mellyeknek le-fizetésekre és fedezésekre, valami *Lasienski* nevű Kalléllját s-más egyéb-féle javait, rendelte-ki.

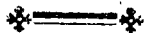
A' Gárda gyalog és lovas *Lengyel* Regimenteknek tudokra adattatott, hogy az ő szolgálatyok meg-szünvén, fizetést is csak Jan. 15-dikéig fognak venni. — A' tisztek, ha tetszik, *Orosz* szolgálatra által mehetnek; sőt azok a' 12-tök közzülök, a' kik a' múlt éftendei 17-dik *Aprilisi Warschawi* Revoluzzióba magokat belé nem elegyítették vólt, különös jutalmat is fognak nyerni a' Tsáfszárnetól, a' ki ezeknek neveiket már magához bé is kívánta.

Warschában most még eddig minden munkákban az *Orosz Stylus* fordul elő. A' Tsáfszárne n ve napja is, az ágyuknak ki-lövettetése, és a' házaknak meg-világosittatások által, az *Orosz* országi O-Kalendarium szerént innepelttetett-meg. A' Nemzeti Teatrom' hirdető tzedulái is, mind e' szerént a' Kalendarium szerént irattatnak.

Egy hiteles közönséges levélből úgy olvassuk, hogy azt az esküvést, mellyel a' *Lengyelek* magokat az *Orosz* Tsáfszárne hívségire le-kötelezték, nem egész *Lengyel* országban, hanem csak *Lithwániában* kívánták légyen a' lakosoktól: már nem tudgyuk mellyik levél itt igazábban, ha csak nem mind a' kettő, a' melly úgy eshetnék-meg, ha talám már a' *Lengyel* országi nevezet, *Lithwánianak* neve alatt kezdene el-felejtődni. Az idő meg fogja a' dólgot világositani. Elég az hozzá, hogy midőn az esküvés-formája a' *Lithwániaiakkal* közöltetett, akkor egyfzersmind egy *Pátenst* is tétetett Hertzeg *Repnin* a' Tsáfszárne nevében közönségesé, a' melly által az ezen Hertzegségben közelebről kegyetlenkedett zür-zavarának iszonyuságai, eleven színekkel le-festetvén, és a' Tsáfszárneának óltalma magasztaltatván, végre a' kö-

vetkezendő punktumok terjesztetnek a' Hertzegségnek minden lakosai' elibe : — „

„1) Mind azoknak a' *Lithwániai* nagy Hertzegség-beli lakosoknak, a' kik fegyereiket le-tévén, házaikhoz visszfa térnek, Felséges *Amnestia* (el-felejtkezés) ajánlatik. — 2) A' tartomány-beli Isteni tisztet' közönséges gyakorlásának határok közzé nem szorított tökéletes szabadsága, meg-erősítetik. — 3) Jelentetik, hogy a' Tsászárré akarattyából Hertzeg *Repnin* fogja a' maga előll-ülése alatt a' jelen való időre a' *Lithwániai* fő Tanács-székét el-rendelni, a' ki a' törvénykezésnek el-rendelésire is köteles lészzen. — 4) Kivántatik, hogy minden fő és alsóbb rendű Nemesek és lakosok, a' Tsászárné által meg-erősítettendő Országgló-székhez viseltető Hivségeknek és Engedelmiségeknek meg-petsédlésére, a' velek közzötetendő esküvés formáját tegyék-le. (ez az az esküvésnek formája, mellyet közelébb meg-írtunk) — 5) Ezen hitnek le-tételiben a' Papok köteleztetnek az első példa-adásra, és arra is, hogy az elejekbe adatandó minden napi buzgó könyörgésnek formája szerént, a' Tsászárnénak és az ő Fiának s-Követőinek *Petrovits Pálnak*, és az egész Tsászári Háznak, egészségben való meg-maradásokért, a' Teremtőhöz foházkodgyanak. — 6) A' kereskedés' és kézi-művek' szabadsága, nem hogy keskenyebb határok közzé szorítottani, hanem inkább szélesítettetni fog. — 7) Szer és 8)-szor. A' tsendefség parantsoltatik, és annak meg-háborítóival való minden közösülés meg-riltatik. — 9) Az *Orosz* feregek szorofs katonai fenytéket fognak tartani, hanem, hogy a' mellett meg ne éhezzenek, hiteles Biztosok rendeltetnek-ki, a' kik azoknak élelmire gondot viseljenek. — 10) Azok a' tiúztviselők, a' kik a' Revoluzciónak ki-ütésitől fogva rendeltetnek-ki az adó-szedés mellé; haladék nélkül a' régibek által tseréltetnek-fel, vagy ha ezek közel nem találtnak, ujjak nevezttetnek-ki. — 11) Minthogy a' népnek jova egy jó Országgló-széknek leg főbb tzélja: a' Tsászárné pedig meg-esmeri azt az Isteni fegedelmet, a' melly ő Felséginek annyi erőt, tehetséget

és méltóságot adott; hogy meg-számlálhatatlan népeknek, a' mellyek a' magok hiteknek le-tétele által hozzája hódoltanak, szerentséjeket elő mozdíthassa: ehhez-képpelt mostanában is olyan rendelést teszen ő felsége, hogy mind azok a' lakosok, minden rendből és nemből, a' kik tsendefségben és békeféségben élnek, hiteknek le-tétele által magokat hívségre kötelezik, és ezen hiteket meg-tarttyák; javaikra és tulajdonyaikra nézve minden meg-bántattatás ellen óltalmaztatni fognak.,,

Elegyes Jegyzések.

Belgiumból írják, hogy a' *Luxemburgi Ts. K.* Komendáns Feldmarschall *Bender*, azt kérte volna a' *Frantzia* Generálisoktól, hogy 600 betegjeit, küldhesse-el a' *Rénus'* jobb partyára, de nem nyerte-meg kívánságát.

Ha szintén az a' Proclamatzió, mellyel a' *Hollandiai Rendek* a' népet a' közönséges fegyver-fogásra serkentették, a' Lörnyülállások miatt már foganos nem lehetett is, tsak ugyan méltók annak némelly ki-fejezéseit így is a' ki-hirdetésre. Ilyen szavakkal végződik-bé ez a' Proclamatzió; — „

„Minden környülállásaink oda mennek tehát-ki, hogy magunkat bátorítsuk. Áljatok talpra tehát *derék Belgák!* az Országnak attyai hívnak titeket a' fegyver-fogásra. Mutafsátok-meg, hogy ti nem elnemtelenedett maradékaik vagytok azoknak a' *derék Hollandusoknak*, a' kik valaha leg kifsebbet sem késedelmeskedtenek, a' magok egész tartományokat viz alá venni, tsak hogy ez által a' magok offrom alatt lévő *Lejdai* attyokfiat, az alóll fel-öldozhassák, és a' kik a' magok hazájokat a' *Spanyol* járomtól ilyen módon meg-szabadították. Siesetek tehát, mert leg kifsebb el-vezteni való idő sinszen. A' gazdagok tartoznak jó példát mutatni a' szegényebbeknek, mellyre nézve ők mennyenek előll. Legyetek bizonyosok a' felóll, hogy mihelylest magunkat az Isteni óltalomra

méltókká tetszünk, a' mi atyjainknak Istene, a' ki úgy látzik, mint-ha eddig az ideig a' mi munkátlanságunkat büntette volna, a' maga óltalmát nem fogja tovább tőlünk meg-vonni, hanem végezetre a' mi eddig *torturáztatott* Hazánkuk, és a' meg-illetődött *Európának*, tsendefséget és nyugodalmat fog ajánlkozni. *Mi* azonban, és az uralkodó-fzéknek több más derék tagjai, titeket az ellenségre magunk vezérelni, és néktek az Haza' óltalmazásában, az utolsó emberig segítségetekre lenni, készek vagyunk.

Hova lett legyen a' *Hollandus* tábor, még most erről semmi bizonyost nem írhatunk, hanem a' 18-dik januáriusi *Hollandiai* levelek még így írtnak fölöle: — A' *Hollandus* tábor, a' melly még meg-vagyon, már mint el-veszett, úgy gondoltatik, minthogy a' *Frantziákkal* szembe szállani igen gyenge. Az *Anglus* seregek is, rész szerént a' betegségek, rész szerént a' sok tsatázás által, erősen el-gyengültek; és az utóbbi környulállások között, 60 ágyujokat, és *Utrechtben*, *Vageningenben*, s-*Rheenenben*, 3 nagy magazinumaikat vesztették-el.

Ezekből a' levelekből olvassuk azt is — hogy a' Helytartó Hertzegi Familia és a' Rendek, *Valcheren* szigetén tartózkodnának, mellynek óltalmazása arra a' híres *Kinsbergen* nevű tengeri Vezérre volna bízattatva — hogy *Hollandiában* már sokan árestáltattnak legyen a' *Printz'* pártjára tartozók' közzül — hogy a' *Constitutzió*n is változás esett — s-hogy a' *Patrióták'* öröme le-írhatatlan.

Egy időtől fogva azt vették a' mi népeink észekbe, hogy a' *Rénuson* túl fekvő vidékeken példa nélkül való tsendenség uralkodik. Embert is alig lehet látni, mintha a' *Frantziák* az egész népet magokkal együtt *Frantzia* országba el-vitték volna. Már most világosodott, mi vólt legyen a' nagy tsendességnek az oka. A' *Frantziák* t. i. azt vették vót észekbe, hogy *Kémek* lappanganának közöttök, a' mellynek elejét akarván venni, olyan parantsolatot adtának-ki, hogy *Frantzia* tisztól vett pafus nélkül

valakinek, tsak egy faluból is másba menni, a' *Rénus'* partyán akarni fel-tétel alatt meg-jelenni, vagy vagy levelet hozzánk által küldeni, telyefséggel szabad ne legyen, és a' kik ezt a' rendelést által hágják, Spionoknak tartafsának. Ez vólt az oka az egész tsendefségnek, és a' *Rénus* inqentső felén lévő lakosoknak a' tulsó *Rénusiakkal* való egész közösülésit, e' szakasztotta vólt félbe.

Két '*Sidók* még is a' magok Nemzeti tulajdonságokkal igen szépen meg-egyező természetes módot találtak-sel arra, hogy a' *Rénus'* tulsó partyáról az innen-felől lakóknak ujjságot mondgyanak által. Meg-indálnak t. i. egy helységből szörnyü vefzekedve, és lármázva — úgy hogy mindenek még a' Strázsán álló Frantziák is nevetvén, idő töltést találtak magoknak a' '*Sidó* lármában és tsevegésben — a' '*Sidók* azonban mind jobban jobban hevesedtek, míg végre a' *Rénus* partyára jutván, itt olyan tépelődést és lármát vittek véghez, hogy a' jobb felől lévő lakosok is tsudára ki-szaladtanak. Hát pedig a' '*Sidók* a' láрма között a' túl folyó dolgokat betzéllették elő. — Az ujjság, a' mit mondottanak abból állott, hogy a' Frantziák '*Requisitziója* ugyan eleinten őket is erőseu meg-ostorozta, sok posztot és egyéb portékákat kéntelenítettvén ők is papirofs pénzért a' Frantzia seregek számára adni: hanem már ezen egyszer által esvén, most türhető környülállások között nak.

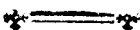
(Ezt a' '*Sidó* Historiát vegyék az érd olvasok, úgy a' mint tetzik, akar történetnek, akar *Anecdótának*. A' *Merkurius* ugyan, ha lehet, mindenkor fizerti érd. olvasóit az *Anecdóták'* olvasásától meg-kémélneni: hanem most, már 4-gyed naptól fogva k-maradván a' Német levelek, tsak úgy töltötte tel az Árkust, a' mint lehetett. — Már ma minden idegen leveleink, azon havason, egyfzersmind meg-érkezének, a' melyekből tehát hirtelen most tsak ezekkel szolgálhatunk: —)

A' *Hollandiai* Helytartó Hertzegi Háziól ezeket ívafuk: — „A' Helytartó Örökös Hertzeg *Alsó Saxouia* felé akarta a' maga Familiáját útnak indítani, hanem már mind a' szárazon, a' bé-következett környüállások miatt, mind a' tengeren, a' jég és szél miatt, nagy vólt a' veszedelem. Ehez-képpett a' zürzavar *Hágában* a' leg felsőbb gráditsra lépett vala, mivel-hogy semmi egyéb elzköz nem vólt hátra, hanem egyenesen a' Frantziák' jó indulattyára (*discretziójára*) kéntelenített az ember bizni magát. Az idegen Ministerek nehány napokkal jobbkor el-távoztanak vólt.

Az *Ánglus* seregektől hátra maradott *maródi* tsoportokra, közönségesen minden *Hollandiai* helységek erősen zugolóduak, az ő magok-viseleteikért. — Midön a' Frantziák 19-dikben *Ámszterdámba* bé-mentenek, őket nagy örömmel fogadták a' Pátrióták, és a' *Marsiliai* énekekkel mentenek elejebbe. Az első beszéd is mingyár mind a' Constitutzióinak meg-változtatása felölli folyt. Az esmeretes *Orange onder (Le oránia!)* az utzákon el-énekelhetett; és az ablakoknak estveli meg-világosittatások felölli egyezés lett.

Londonból Jan. 9-dikén.

A' Parlamentomnak *Felső Házában* két nevezetes Lordok, egyik a' *Ministerek*' másik pedig az *Oppozitzió*' partyáról, ilyen szavakkal jövendölték-meg, egyik utóbbi ülésben, *Hollandiának* el-vezé-sit: — Lord Aukland így szóllott: — „A' Frantziáknak elő felé való lépéseik ugyan, minden módon nagyok: hanem a' mostani terhes környüállásainkat csak ugyan, sokkal inkább a' mi némelly Szövettségefseinkbe helyheztetett de meg-tsalatott reménységünk, hogy-sem a' Frantziáknak magok' meg-eröltetése okozta. Ugyan csak, a' mi állapotunk így sem annyira kétségbe eső, hogy egész reménységünket el-vezefsük, és egy gyalázatos s-bizontalan békefiséget, akar mi fel-tételek alatt, félelmesen el-fogadgyunk; ha szinén meg kell is azt vallanunk, hogy

Frantzia országokkal meg-félelmesebbnek mutatta-ki magát, hogy-sem az ő mostani Országlás-beli Systémája alatt gyanítani lehetett volna. A' Frantzia fegyvereknek lépéseik majd ellene-álhatatlanok voltak; *Austriai Belgiumot* el-foglalták; és *Hollandiát* is egy ideig el-vefzettnek lenni tarthattuk. „

Lord *Landsdown*, a' Frantzia Conventnek arról az új Decretomáról emlékezett, melly fzerént ez, kélnék lenni ajánlotta magát, akar mi-némü ország-lás-formával bíró Nemzettel, békefséges alkura lépni. — *Angliának* köcnnyulállásai (mond *Lord Landsdown*) azt kívánnyák, hogy ezt az ajánlást, *Európa'* tsendefséginek helyre-állítása végett, leg előbb el-fogadgya, és minden azzal ellenkező indulatokat meg-tagadni leg kifsebbet se késedelmezzék. A' Frantziáknak elő felé való nagy ujj lépéseik, és az a' nagy meg-határozottság, mellyel minden seregeiknél téli táborozást hirdettének, a' leg nagyobb figyelmetefséget meg-érdemli. Azokról az ország-foglalásokról, a' melyekről *Anglia*, a' hadnak folytatása által gondolkodhatnék, így fejezte volt ki magát *Ersébeth* Királyné egy beszédében, mellyet a' Parlamentomhoz tartott: — „Részemről én is foglalhatok tartományokat; de meg-tarthatom e' azokat? és közölhetem e' velek azt a' bóldogságot, mellyel az én tulajdon jobbágyaim bírnak? Nem: a' mi bóldogságunk, mint sziget-lakosainak, a' mi fekvésunktől függ. „ — Utóljára azt kér-dette *Landsdown*, hogy *Martinique* szigetinek el-nyerése fel-éri e' *Hollandiának* el-vefztését?

A' *Manheimi* és *Frankfurti* 29-dik és 30-dik Januáriusi levelek fzerént, a' *Neckar* és *Ménus* vizei, vagy 2 napi lágy idő után, a' rajtok fekvő jeget meg-fzaggatván, a' hidakat rontyák, a' hajó at ragadozzák, és partyaikon kívül kezdenek tévejegni. A' *Rénus* még áll: de ha ez is meg indul, ekkor smét változni fog a' hadi *Scéna*, és valamint a' nagy hideg a' leg vére-ebb tsatákra adta volt az alkalmatosságot, úgy a' vizek árja talám egy kevés természeti fegyver-nyúgvást fognak füzülni, annyival is inkább, hogy már most a' Frantziák is jó szívvvel kifogják nyugodni magokat *Hollandiában*.

P. D.